

TUSENÅRSMÅLENE: FNs målsettinger skjuler skjevheter og ekstrem fattigdom.

Fattigdomspropaganda

Malcolm Langford
Stipendiat ved
Norsk senter for
menneskerettigheter

siden 2000, senkes dermed i praksis nedgangsmålet fra 50 prosent til 37 prosent, ifølge professor Thomas Pogge ved Yale-universitetet i USA.

MENS STATSOVERHODENE

møter i New York nå for å vurdere framdriften for arbeidet med FNs tusenårsmål, innledet Jonas Gahr Støre og Erik Solheim med å betone framgangen i Kina, India og Brasil. Disse landene har tilsynelatende ledet an i fattigdomsbekjempelsen ved å minske andel inntektsfattige fra 46 til 27 prosent siden 1990. I første rekke i form av sin egen evne til økonomisk vekst.

DET FINNES IMIDLERTID

løgn, forbannet løgn og statistikk. Hva de to statsrådene unnlater å si, er at tusenårsmålene skjuler vedvarende skjevheter og ekstrem fattigdom i disse og andre land. For det første, resultatene tilslører det faktum at de økonomiske tigrerne huser mange av verdens fattige.

Økonomen Andy Sumner ved Institute for Development Studies i Storbritannia har nylig påvist at rundt tre fjerdedeler av verdens 1,3 milliarder fattige bor i middelinntektsland, mens den siste fjerdedelen bor i lavinntektsland, for det meste i Afrika.

DETTE ER STIKK motsatt av tilstanden for 20 år siden, og motsatt direkte Solheims yndlingsøkonom, den heller neolibérale Paul Collier. Problemet er dermed i første rekke ikke fattige lavvekstland, men skjevheter i høyvekstlandene. Det er nå flere som sulter i India enn i hele Afrika, noe som førte en indisk tjenestemann til å omdøpe de fattig i hans eget land til Den sultende republikk.

For det andre, i 2000 ble målet for inntektsfattigdom endret fra å halvere antall fattige i verden (fra 1990-nivå) til å halvere andelen fattige i verden innen 2015. På grunn av befolkningsveksten

VERDENSBANKENS DEFINISJON

på fattigdom er å leve på mindre enn 1,25 dollar per dag. Denne definisjonen overvurderer kjøpekraften for fattige med 50 prosent og får ikke med seg store økninger i helse- og utdanningskostnadene i land som Kina. Følgen er at mange fattige rett og slett ikke fanges opp i slik statistikk.

Det empiriske bevismaterialet som Støre og Solheim støtter seg

på, viser at likere fordeling er hovedutfordringen. I tusenårsmålenes brede spenn, fra utdanning til helse, har det derimot vært liten framgang for de aller fattigste, de uføre og etniske minoriteter. Det har heller vært snakk om forbedringer i enkelte gjennomsnittstall, som er det eneste tusenårsmålene egentlig måler.

DETTE ER IKKE for å regelrett avfeie tusen-

årsmålene eller Norges innsats. Støre har rett i at tusenårsmålene har ført til større bevissthet omkring fattigdom, og de rike lands bistand til sosiale tiltak økte jevnt og trutt fram til den globale finanskrisen inntraff. Norge har også spilt en ledende rolle i helsesektoren, og det er velkomment at landet nå vektlegger menneskerettigheter i tiltak rettet mot å nå tusenårsmålene.

Men å kopiere presseskriver fra Verdensbanken og FNs utviklingsprogram er ikke veien å gå. Statsrådene må heller hjelpe FN og dets medlemsland til å utvikle evnen til å gjøre noe med skjevhetene.

Dette betyr andre slags mål og andre slags programmer, for eksempel sosial trygghet, noe som også var opprinnelsen til Norge som velferdsstat. Kanskje statsrådene ville være bedre tjent med å lese norsk historie framfor den siste utviklingsprofeten?

FATTIGDOM: FNs definisjon av fattigdom overvurderer de fattiges kjøpekraft, skriver forfatteren. En mann og to barn titter ut av vinduet sitt i slummen i Manila på Filippinene.

Foto: Bullit Marquez/AP/Scanpix

FAKTA

Tusenårsmålene

- Denne uka har FN møte i New York for å diskutere fattigdomsreduksjon.
- Både statsminister Jens Stoltenberg, utenriksminister Jonas Gahr Støre og utviklingsminister Erik Solheim deltar fra Norge.
- Her bringer Dagbladet reaksjoner på møtet og utfordringene verden står overfor.
- Tusenårsmålene består av åtte felles delmål, som FN skal nå innen 2015.
- Målene innebærer blant annet å utrydde sult og ekstrem fattigdom, stoppe spredning av hiv/Aids og å sikre utdanning for alle.

Hiv og aids i glemmeboken

Redd Barna, Changemaker, Norges Kristne Råd, LNU og 23 andre grupper og organisasjoner

TUSENÅRSMÅLENE: Den globale kampen mot hiv og aids er inne i en kritisk fase. Etter finanskrisen har flere viktige givere som EU og USA, varslet kutt i bevilgningene og verdens oppmerksomhet er flyttet fra hiv og aids til andre kriser. Dette til tross for at over 33 millioner mennesker lever med hiv.

I DAG avsluttes toppmøtet om tusenårsmålene i New York. Et av målene handler om å stoppe spredningen av hiv og aids, malaria og tuberkulose, og å sørge for at alle som trenger det får behandling innen 2015. Norge har lenge vært sentral i arbeidet med hiv og aids internasjonalt. Men norske organisasjoner som jobber med hiv og aids er nå urolige for at politisk ledelse nå er i ferd med å nedprioritere dette området, både politisk og økonomisk.

FOR FØRSTE GANG mangler Det Globale Fondet for bekjempelse av aids, malaria og tuberkulose midler

til å oppfylle sine forpliktelser. Fondet har uttalt at 30 prosent økning er nødvendig for å opprettholde igangsatt behandling og innvilge støtte til nye nasjonale programmer. Foran årets påfyllingsrunde har politisk ledelse signaliserer at Norge kun vil opprettholde bevilgningen til Det globale fondet på samme nivå som tidligere. Norge vil heller ikke lenger ha en norsk Aidsambassadør, en posisjon som har hatt stor internasjonal betydning. Disse signalene gir oss stor grunn til bekymring.

HIV OG AIDS er en av vår tids største utfordringer, og et grunn-

leggende menneskerettighets- og urettferdighetsproblem. Norge har hatt en aktiv og ledende rolle i arbeidet med tusenårsmål fire og fem, men målene om å redusere mødre- og barnedødeligheten vil ikke kunne oppnås uten å sikre tilgang til hiv-behandling og oppfølging. Ferske tall fra FN indikerer at hiv har økt dødeligheten med så mye som opp mot 20 prosent i Afrika sør for Sahara. Det er derfor ikke et enten-eller men må være et både-og, dersom vi skal lykkes.

VÅRE HOVEDKRAV er at regjeringen øker sitt bidrag til Det globale

fondet for bekjempelse av hiv, malaria og tuberkulose med minst 30 prosent fra dagens nivå for at fondet skal kunne innfri sine forpliktelser, og oppfordrer andre lands myndigheter til å gjøre det samme. Videre må Norge vise lederskap ved å delta i det internasjonale aids-diplomatiet og andre relevante internasjonale fora med en ny norsk aidsambassadør.

STATSMINISTER Jens Stoltenberg unnlot å nevne hiv og aids i sin tale om tusenårsmålene i New York. Vi håper at dette ikke er et tegn på at Norge vil la kampen mot hiv gå i glemmeboken.